

Porouchaná Windows! Co ted'?

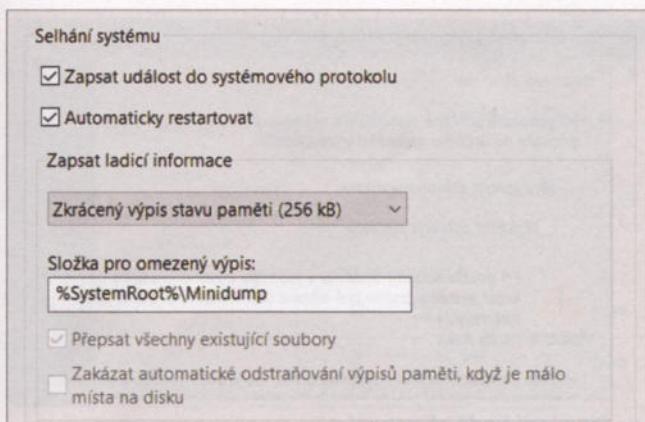
Pomoc při problémech s počítačem

Pomůžeme vám vyřešit nejčastější komplikace při používání operačního systému Windows: pády, chyby při spouštění, poškozené soubory, chybné aktualizace nebo poškozené ovladače. A poradíme vám také, co dělat, když narazíte na problémy s upgradem na Windows 11.

ANDREAS TH. FISCHER, RADEK KUBEŠ

Všechny programy
z tohoto článku najdete na
Chip DVD a **On-line DVD**

Nastavení chování modré obrazovky

V nabídce „Selhání systému“ můžete určit, jak mají Windows reagovat na modrou obrazovku.

Jak stabilní nová Windows 11 opravdu jsou, se teprve v praxi ukáže. První zkušenosti ale již potvrdily, že se Windows 11 nenechají jen tak vyvést z míry – podobně jako jejich předchůdce Windows 10. Pro případ, že se i tak vyskytnou závažné problémy, jsou oba operační systémy vybaveny několika vestavěnými nástroji, pomocí kterých můžete opravu zvládnout úplně sami.

Tento článek popisuje několik problematických situací, například pokud systém Windows neustále padá, počítač se odmítá spustit, došlo k poškození nebo nechtěnému odstranění důležitých souborů, nefungují aktualizace přes Windows Update, nedáří se vám najít správné ovladače hardwaru, a nakonec, že třeba nejste s novými Windows 11 vůbec spokojeni.

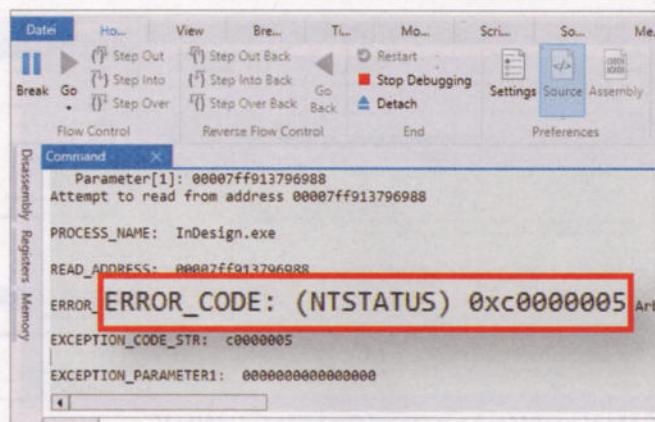
Systém Windows odmítá pracovat

Začneme hledáním příčin obávané modré obrazovky smrti.

Přizpůsobení modré obrazovky

Pokud dojde k závažné chybě, která způsobí pád počítače, Windows automaticky vytvoří soubor s informacemi o příčině. Krátce poté se většinou zobrazí modrá obrazovka se záhadným kódem chyby a Windows se následně okamžitě restartuje. To ale není příliš užitečné, pokud chcete přijít věci na kloub.

Chcete-li chování Windows při jejich pádu upravit, stiskněte klávesovou zkratku [Windows] + [Pause], abyste se dostali do okna „O aplikaci“, kde pokračujte volbou „Upřesnit nastavení systému“. V nově otevřeném okně „Vlastnosti systému“ přejděte na kartu „Upřesnit“ a klikněte na tlačítko „Nastavení“ v části „Spouštění a zotavení systému“. Otevře se nové okno, kde v části „Selhání

Analýza chyb s nástrojem WinDbg

Šikovný nástroj analyzuje chybová hlášení. V našem příkladu jde o chybu „0xc0000005“, která způsobila pád programu InDesign.

Analýza pádů systému pomocí WinDbg

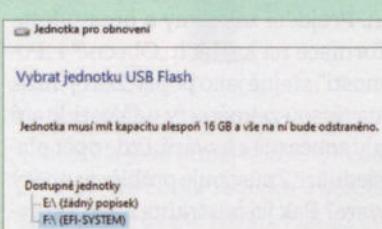
V obchodě Microsoft Store najdete program WinDbg Preview, který si můžete zdarma instalovat a používat jej. Když program WinDbg spustíte, přejděte na „Soubor | Start Debugging | Open dump file“ a po kliknutí na „Browse“ vyhledejte soubor s informacemi o chybách. Záznamy pro systém Windows jsou většinou uloženy v adresáři „C:\Windows\Minidump“, záznamy z ostatních aplikací pak najdete zpravidla ve složce „C:\User\<jmeno.uzivatele>\AppData\Local\CrashDumps“.

WinDbg si stáhne potřebná data, což většinou zabere jen chvíliku. Následně zadejte do vstupního pole uprostřed příkaz „!analyze-v“ a odeslete jej klávesou [Enter]. Analýza bude také chvíli trvat a nakonec se vám v horním poli zobrazí výsledek. Nyní hledejte položky jako „PROCESS_NAME“, „ERROR_CODE“, „FAILURE_BUCKET_ID“ nebo

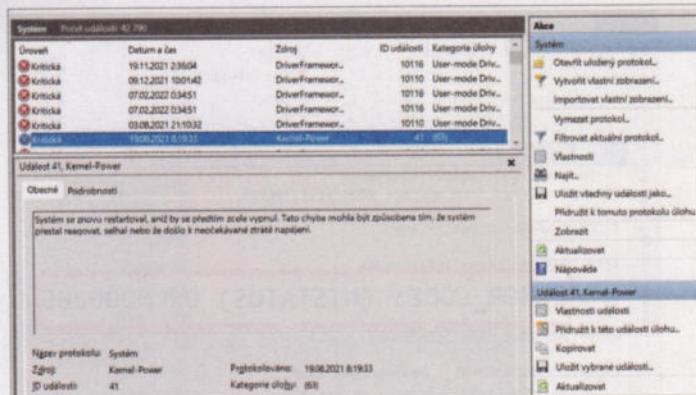
Vytvoření záchranného USB flash disku

Záchranný USB flash disk se spouštěním systémem pro obnovení systému Windows je nejlepší si vytvořit v okamžiku, kdy ještě s počítačem žádné problémy nemáte.

Do vyhledávače ve Windows zadejte „obnovení“ a pak spusťte nástroj „Jednotka pro obnovení“. Pokračujte kliknutím na „Ano“ a před kliknutím na „Další“ se ujistěte, že je označena předvolba „Zálohovat systémové soubory na jednotku pro obnovení“. Po krátké pauze se zobrazí informace o pro-

storu potřebném na záchranném USB flash disku pro uložení všech nezbytných dat. Ve většině případů by mělo stačit 16 GB. Ale pozor: Všechna současná data na USB flash disku budou smazána.

Řešení problémů s pomocí Prohlížeče událostí

Pomocí filtrů si můžete nechat v Prohlížeči události zobrazit třeba jen kritické chyby zaznamenané během poslední hodiny.

„MODULE_NAME“. A co to znamená? V případě, že je jako důvod zvýrazněn konkrétní program, který způsobuje problémy, aktualizujte jej nebo jej nahradte. Jedná se o ovladač? Pak jej aktualizujte podle popisu na straně 47.

Analýza souborů s protokoly

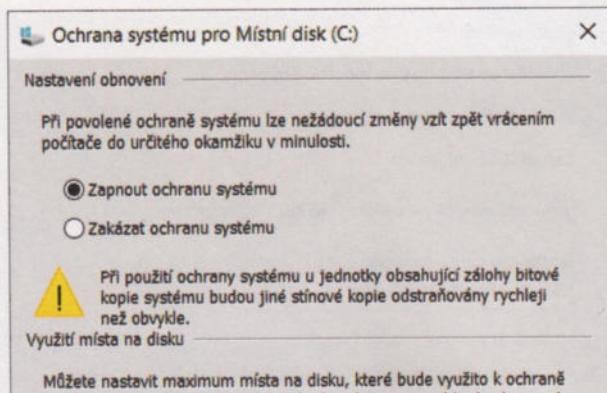
Existuje další místo, kam systém Windows zaznamenává téměř vše, co se v něm odehrává – Prohlížeč událostí. Použijte klávesovou zkratku [Windows] + [R] a do okna „Spustit“ zadejte „eventvwr.msc“. Tímto příkazem Prohlížeč událostí otevřete. Není ale vůbec snadné, vybrat z obrovského množství zde shromázděných údajů ty relevantní.

Můžete si ale prostřednictvím nabídky „Akce | Vytvořit vlastní zobrazení“ nastavit přehlednější výpis, který bude pokrývat třeba jen období posledních 12 hodin. V okně „Vytvořit vlastní zobrazení“ proto v části „Úroveň události“ označte předvolby „Kritická“ a „Chybá“ a z nabídky „Protokolováno“ vyberte „Posledních 12 hodin“. Pak ještě otevřete nabídku „Protokoly událostí“ a zde označte položku „Protokoly systému Windows“.

Váš vlastní filtr pak zobrazí všechna relevantní oznámení za posledních 12 hodin. Projděte záznamy a prostudujte si informace na kartách „Obecné“ i „Podrobnosti“, stejně jako popis „Zdroj“ níže. Zajímavé jsou zejména ty události, které nastaly současně s havárií. I zde opět platí následující: Způsobuje problémy určitý software? Pak jej odstraňte nebo aktualizujte. Dochází k chybám kvůli ovladači hardwaru? V tom případě nainstalujte jeho nejnovější verzi.

Návrat k Windows 10

Po aktualizaci na systém Windows 11 máte deset dní času na to, abyste se vrátili k předchozím Windows 10 v případě, že nový systém způsobuje problémy.

Povolení bodů obnovení

Aktivujte předvolbu „Zapnout ochranu systému“, aby začal operační systém Windows vytvářet body obnovení.

Upřesnit možnosti

Spuštění s možnostmi obnovy
Použití funkce „Spuštění s upřesněným nastavením“ vám poskytne přístup k nástrojům na opravu Windows.

Downgrade přitom může být jedinou možností v případě, že si nová Windows 11 nerozumí s nějakým hardwarem nebo softwarem, který nelze aktualizovat a zároveň je pro vás kriticky důležitý. Downgradu z Windows 11 na Windows 10 se budeme ještě podrobně věnovat.

Windows se přestala spouštět

Opravdu velkým problémem je, když se Windows úplně odmítá spustit. Pro tento scénář naštěstí existuje řešení, kterým je použití záchranného USB flash disku, který si ale musíte vytvořit předem. Pokud ale váš počítač stále bootuje do Windows a teprve pak se zhroutí, můžete jej nejprve zkoušit spustit a opravit v tzv. Nouzovém režimu.

Spuštění Windows s funkcemi na řešení problémů

Dříve stačilo ke spuštění Windows v Nouzovém režimu stisknout během bootování počítače určitou kombinaci kláves. Na to jsou ale současné počítače zpravidla příliš rychlé. A proto Microsoft integroval přístup k nabídce funkcí na řešení problémů přímo do Windows. To znamená, že pro přepnutí do tohoto režimu je nutné počítač nejprve normálně spustit. Pak přidržte stisknutou klávesu [Shift] a současně klikněte levým

tlačítkem myši na volbu „Restartovat“, kterou najdete v nabídce „Start“. Stejný postup funguje i pomocí vypínacího tlačítka na přihlašovací obrazovce.

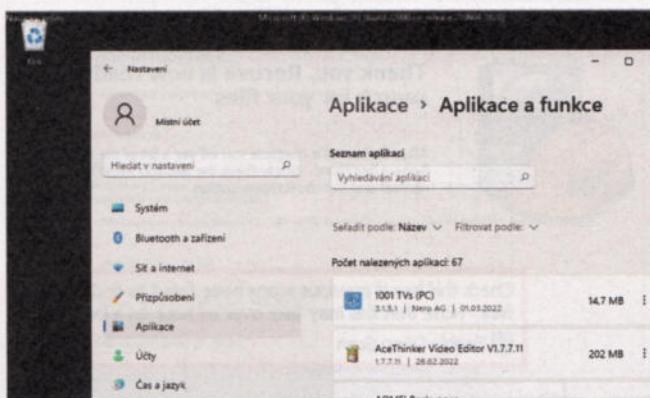
V případě, že se Windows úplně odmítá spustit, budete potřebovat záchranný USB flash disk, jehož přípravu popisujeme v rámečku na předchozí straně.

Bootování z USB flash disku

Zapojte záchranný USB flash disk ke stávkujícímu počítači a po jeho zapnutí stiskněte klávesy [Esc], [F8], [F11] nebo [F12], abyste otevřeli spuštěcí nabídku (konkrétní klávesa se liší podle výrobce a typu základní desky vašeho počítače). Z nabídky vyberte záchranný USB flash disk a potvrďte jeho použití klávesou [Enter]. Za chvíli se objeví nouzový systém s typickým modrým rozhraním.

Návrat k bodu obnovení

Pokud je k dispozici alespoň přiměřeně čerstvý bod obnovení, doporučujeme vám jej použít pro návrat systému do funkčního stavu. Před instalací větších aktualizací nebo některých programů Windows obvykle bod obnovení vytvoří automaticky. Na některých počítačích je ale tato funkce deaktivována. Můžete si snadno zkontrolovat, zda to není i vás případ. Stiskněte klávesovou zkratku [Windows] + [Pause] a v okně „Vlastnosti

oprava v Nouzovém režimu

Nouzový režim je vhodný například pro odstranění problematických ovladačů a dalšího softwaru, stejně jako opravu vadné konfigurace.

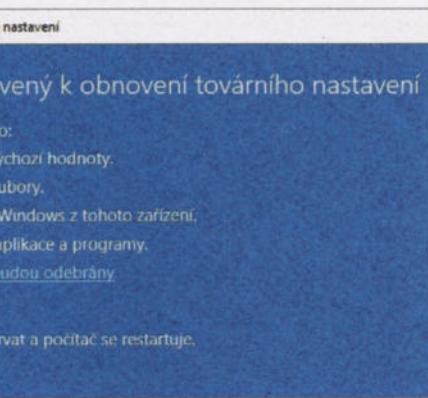
systému" přejděte na kartu „Ochrana systému“ a zde klikněte na tlačítko „Konfigurovat“. Otevře se nové okno, ve kterém si zkontrolujte, jestli je zde aktivována možnost „Zapnout ochranu systému“. Toto nastavení potvrďte tlačítkem „OK“ a následně můžete kliknutím na tlačítko „Vytvořit“ ihned uložit nový bod obnovení.

Chcete-li provést obnovení v případě závažné chyby, spusťte počítač v režimu pro řešení problémů a vyberte možnost „Odstranit potíže | Upřesnit možnosti | Obnovení systému“. Počítač se ještě jednou restartuje, následně vyberte

uživatelský účet a v dalším dialogovém okně zadáte heslo. Poté vyberte bod obnovení, do kterého chcete systém vrátit.

Oprava spuštění systému Windows

V nabídce „Upřesnit možnosti“ najdete také funkci „Oprava spuštění systému“. Po kliknutí na ni se počítač restartuje a bude chtít zadat uživatelský účet a příslušné heslo. Systém nyní provede analýzu počítače a poté automaticky provede vhodná opatření pro obnovu poškozeného spuštění. Pokud by se pomocí této funkce

Obnova do továrního nastavení

Pokud žádný z doporučených kroků nepomohl, máte vždy možnost obnovit tovární nastavení počítače.

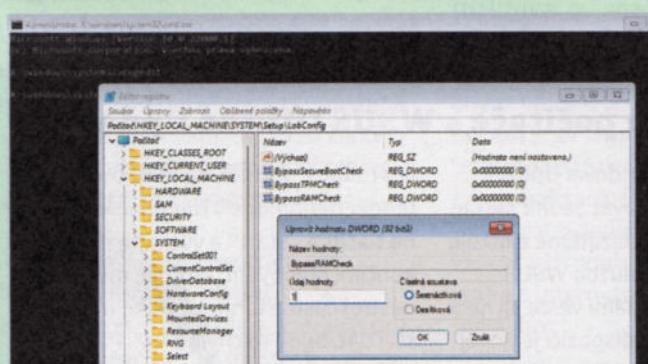
nepodařilo počítač opravit, můžete se následně vrátit k možnosti „Odstranit potíže“ a zkusit další funkce z nabídky „Upřesnit možnosti“.

Spuštění nouzového režimu

Microsoft nabízí tzv. nouzový režim již poměrně dlouho. Na rozdíl od dřívějška je však již nelze aktivovat hned při spuštění počítače. Místo toho spusťte nouzový systém a klikněte na „Odstranit potíže | Nastavení spuštění“ a pokračujte kliknutím na „Restartovat“. V další nabídce pak stiskněte klávesu [4].

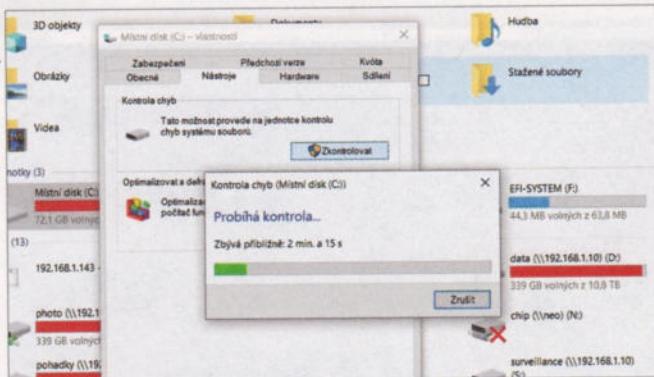
Jak obejít překážky v přechodu na Windows 11

Majitelé starších, ale přesto dostatečně výkonných počítačů se zlobí, že Microsoft umožnil instalaci systému Windows 11 pouze na novější hardware. Jeden způsob, jak při upgradu obejít kontrolu procesoru, jsme již popsali v Chipu 2/2022. I v tomto případě ale budete potřebovat čip TPM 2.0 a Secure Boot. Také zde existuje cesta jak omezit obejít, ale vyžaduje to přeinstalaci celého systému. Budete potřebovat instalacní USB flash disk s Windows 11, který si můžete vytvořit pomocí nástroje Media Creation Tool for Windows 11. Než ale budete pokračovat, zazálohujte si všechna důležitá data ve vašem počítači. Poté spusťte počítač z instalacního USB flash disku. V úvodním okně pokračujte volbou „Další“ a poté stiskněte kombinaci kláves [Shift] + [F10], aby se otevřelo okno příkazového řádku. Zde zadejte příkaz „regedit“ a odešlete jej klávesou [Enter]. V okně Editoru regist-

ru přejděte na položku „HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\Setup“ a klikněte na „Setup“ pravým tlačítkem myši. Z kontextové nabídky zvolte „Nový | Klíč“ a pojmenujte jej „LabConfig“. Pak v pravé části okna Editoru registru klikněte pravým tlačítkem myši do volného místa a vytvořte tři položky „Hodnota DWORD (32bitová)“, které pojmenujte „BypassSecureBootCheck“, „BypassTPMCheck“ a nakonec i „BypassRAM-

Check“. Každou z těchto položek rozklikněte a jako „Údaj hodnoty“ zadejte „1“. Zavřete Editor registru a pak také okno příkazového řádku. Pak už běžným způsobem pokračujte v instalaci systému Windows 11. Tento postup je dobře otestovaný, ale může se stát, že se Microsoft při budoucí aktualizaci funkcí systému Windows 11 znova pokusí vyšší hardwarové požadavky prosadit.

Kontrola chyb na pevných discích

Případné chyby, zjištěné během kontroly pevných disků, zpravidla nelze opravit hned, ale až během restartu počítače.

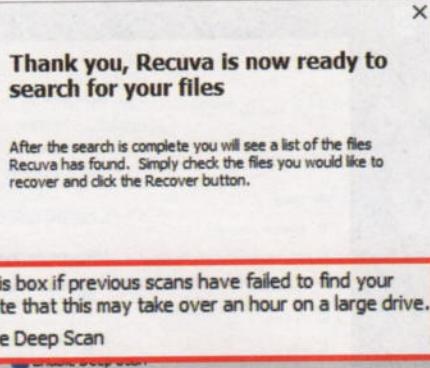
Odstranění chyb

Nouzový režim je určen pro situace, kdy systém Windows přestal správně pracovat například poté, co jste nainstalovali nějakou novou aplikaci, aktualizovali ovladač nebo změnili nějaké klíčové nastavení, a právě tato změna je pravděpodobnou příčinou vašeho problému. V takovém případě spusťte počítač v nouzovém režimu a vrátěte podezřelou změnu obnovením ovladače do předchozího stavu nebo odinstalováním problematického programu. Následně počítač restartujte a vyzkoušejte, jestli už se Windows spouštějí a pracují normálně.

Obnovení systému Windows

Pokud se počítač nedáří žádným z výše uvedených postupů opravit, odmítá se spustit nebo se naopak neustále

restartuje, už vám nezbývá mnoho jiných možností, než jej kompletně resestovat – tedy obnovit do továrního nastavení. Jedná se v podstatě o přeinstalaci Windows bez použití instalačního disku a pokud možno i se zachováním uživatelských dat. Chcete-li takový reset provést, restartujte počítač do prostředí pro řešení potíží za zde zvolte funkci „Odstranit potíže | Obnovit počítač do továrního nastavení“. V případě, že se Windows ve vašem počítači stále spouštějí, ale jinak jsou neopravitelná, nepotřebujete ani záchranný USB flash disk. Přejděte na „Start | Nastavení | Aktualizace a zabezpečení | Obnovení“ a zde v části „Obnovit počítač do továrního nastavení“ klikněte na „Spusť“. Následně si můžete vybrat, zda chcete zachovat osobní data, nebo raději vše smazat a začít znova s úplně

Obnova smazaných souborů

Nástroj Recuva umožňuje i důkladnější vyhledávání smazaných dat, které ale zabere podstatně více času.

čistým systémem. Pokud je to možné, měli byste si důležité soubory předem zálohovat na externí disk, aby byly v na prostém bezpečí. Všechna data, potřebná pro obnovení operačního systému, si Windows stáhnou z cloudu, nebo použijí data na pevném disku. Výhodou stažení dat z cloudu je, že se pro obnovu Windows použije nejnovější verze instalacích souborů.

Obnovení dat

Po tipech na řešení nejzávažnějších problémů s Windows se nyní zaměříme i na možnosti, jak se vypořádat s dalšími problémy, které nás mohou pěkně potrápit.

Kontrola pevného disku na výskyt chyb

S nástroji vestavěnými ve Windows můžete otestovat pevný disk na výskyt chyb, které by mohly vést i ke ztrátě důležitých dat. Tato funkce je integrována do Průzkumníku souborů, takže jej otevřete klávesovou zkratkou [Windows] + [E] a v levém sloupci klikněte na „Tento počítač“. Pak klikněte na diskovou jednotku, kterou chcete zkонтrolovat, pravým tlačítkem myši a z kontextové nabídky zvolte „Vlastnosti“. V nově otevřeném okně přejděte na kartu „Nástroje“ a zde v části „Kontrola chyb“ klikněte na „Zkontrolovat“. Pak pokračujte volbou „Zkontrolovat jednotku“. Po kontrole se zobrazí případné zjištěné chyby. Po kliknutí na „Zobrazit podrobnosti“ se otevře Prohlížeč událostí s podrobnou zprávou. V případě, že byla nalezena jedna nebo více chyb, můžete hned spustit jejich odstranění. Ve většině případů to ale vyžaduje restartování počítače.

Obnovení smazaných nebo poškozených souborů

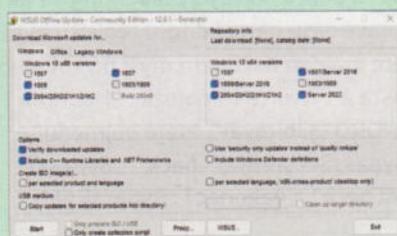
Na obnovení smazaných nebo poškozených dat je vhodný freewareový program

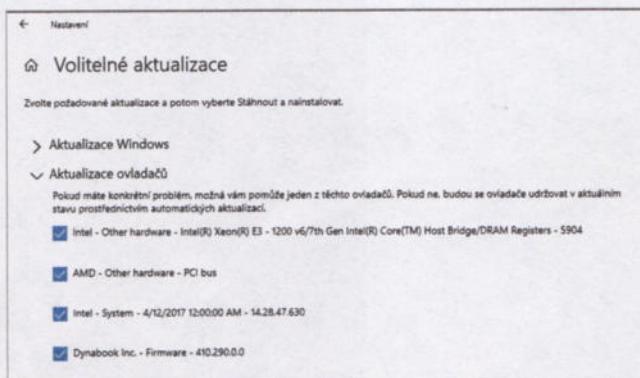
Aktualizace počítače s WSUS Offline Update

Pokud se službě Windows Update nedaří najít a instalovat žádné aktualizace, přestože prokazatelně existují, může vám pomoci služba WSUS Offline Update. Oficiální verze již není dále vyvíjena, ale k dispozici je novější verze Community Edition (CE).

Tento nástroj stahuje aktualizace pro Windows 10 a instaluje je i bez aktivního připojení k internetu. Rozbalte ZIP archiv, program WSUS Offline Update spusťte souborem „Update-Generator.exe“ a vyberte verzi Windows, kterou chcete opravit. Většinou ji najdete v pravé části jako „2004/20H2/21H1/21H2“. Pokud chcete instalovat jen bezpečnostní aktualizace, označte předvolbu „Use security only updates instead of qua-

lity rollups“ a „Include Windows Defender definitions“. Nakonec klikněte na tlačítko „Start“ a vyčkejte na dokončení stahování. Protože musí nástroj často stáhnout velké množství dat, bude to chvíli trvat. Pak spusťte aktualizaci prostřednictvím souboru „UpdateInstaller.exe“ v pod-složce „client“. Lze očekávat, že se brzy objeví WSUS Offline Update Community Edition kompatibilní se systémem Windows 11.

Aktualizace ovladačů prostřednictvím Windows Update

Pod nabídkou „Volitelné aktualizace“ najdete ve Windows Update ovladače hardwaru, dostupné prostřednictvím Microsoftu.

Recuva. Jednoduše si jej nainstalujte a spusťte. Po prvním spuštění se otevře průvodce, který vám pomůže s obnovou souborů. Nejprve určete, jaké typy souborů chcete obnovit, a poté vyberte, kde se mají smazané soubory hledat. K dispozici je také možnost „Enable Deep Scan“, která přináší lepší výsledky, ale znamená delší dobu vyhledávání smazaných dat. Po skenování můžete určit, které soubory chcete obnovit. Všechny byste je ale uložit na jiný fyzický disk, než ze kterého smazaná data zachraňujete. Tímto bude moci zabránit tomu, aby program Recuva přepsal důležité fragmenty souborů, které by pak již nešly zachránit.

Oprava chyb při aktualizacích

Vzhledem ke stále intenzivnějším útokům malwaru byste měli především bezpečnostní aktualizace instalovat co nejdříve. I to ale může v některých případech vést k problémům. Použijte tedy následující dva tipy k vyhledávání a provedení aktualizací Windows. Začněte tím, že v nabídce „Start | Nastavení | Aktualizace a zabezpečení | Windows Update“ použijete volbu „Vyhledat aktualizace“.

Provedení čistého restartu

Aby se systém Windows spouštěl rychleji, přišel Microsoft s funkcí rychlého spuštění. Systém přitom při vypínání uloží data do speciálního souboru pro hibernaci, která pak budou při opětovném spuštění připravena k rychlejšímu použití. To má při běžném provozu jasný smysl a přínos. Současně ale tato funkce může vést i k tomu, že po restartu počítače žádné aktualizace ke stažení nenajdete.

V případě problémů s aktualizacemi byste proto měli nejprve provést čistý restart. Uložte si všechny otevřené soubory, stiskněte klávesovou zkratku [Windows] + [R] a do okna „Spustit“ zadejte

příkaz „shutdown /g /f /t 0“ a systém Windows tak restartuje.

Oprava aktualizací Windows

Pokud problém přetravává, zkuste vestavěnou službu „Odstranit potíže“. Za tímto účelem přejděte na „Start | Nastavení | Aktualizace a zabezpečení | Odstranit potíže“ a zde pokračujte volbou „Další poradci při potížích“. V následujícím okně použijte volbu „Windows Update“ a klikněte na „Spustit poradce při potížích“. Windows následně zkонтroluje proces aktualizací a pokusí se odstranit všechny zjištěné problémy.

Pokud se ani poté nepodaří instalovat aktualizace prostřednictvím služby Windows Update, použijte nástroj WSUS Offline Update (viz rámeček na straně 46).

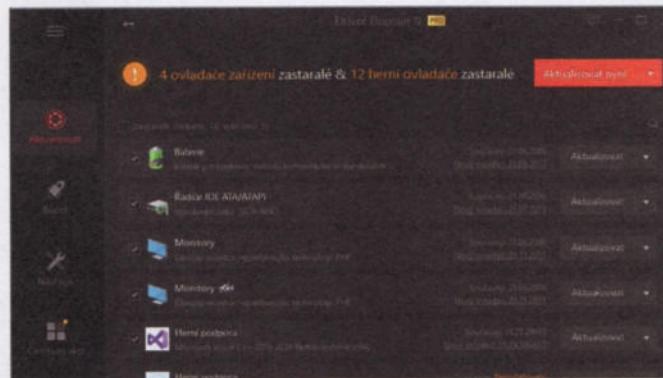
Aktualizace ovladačů

Ovladače jsou nutné k tomu, aby všechny komponenty počítače fungovaly správně a s maximálním výkonem. Před každou aktualizací ovladačů byste měli preventivně vytvořit bod obnovení.

Aktualizace prostřednictvím služby Windows Update

Většina výrobců umožňuje stahovat nové ovladače pro své hardwarové produkty na svých webových stránkách. Některé z těchto ovladačů lze ale nainstalovat i prostřednictvím Windows Update. Zásadní výhodou je, že Microsoft zpravidla poskytuje jen takové aktualizace ovladačů, které jsou kompatibilní s používanou verzí operačního systému Windows.

Přejděte na „Start | Nastavení | Aktualizace a zabezpečení | Windows Update“ a zde klikněte na volbu „Zobrazit volitelné aktualizace“. V následujícím okně si v části „Aktualizace ovladačů“ otevřete seznam ovladačů dostupných pro váš počítač. Označte požadované ovladače

Driver Booster

Instalaci ovladače hardwaru vám usnadní také aplikace Driver Booster, u které si vystačíte i s její bezplatně použitelnou verzí.

a klikněte níže na volbu „Stáhnout a nainstalovat“. Pokud pod volbou „Zobrazit volitelné aktualizace“ žádné ovladače nenajdete, znamená to, že Microsoft v současné době pro hardware vašeho počítače žádné novější ovladače nemá. Na webových stránkách výrobce hardwaru pak pravděpodobně najdete verzi, která ještě není Microsoftem otestovaná.

Aktualizace prostřednictvím Správce zařízení

Alternativně můžete ovladače pro konkrétní hardware, se kterým jsou potíže, vyhledávat prostřednictvím Správce zařízení. Za tímto účelem klikněte pravým tlačítkem myši na „Start“ a z nabídky vyberte „Správce zařízení“. Klikněte pravým tlačítkem myši na vybranou hardwarovou komponentu a zvolte „Aktualizovat ovladač“. V nově otevřeném okně pokračujte volbou „Automaticky vyhledat ovladače“ a pak můžete pokračovat volbou „Vyhledat aktualizované ovladače na Windows Update“, která vás opět přesměruje na výše zmíněné volitelné aktualizace. Pokud použijete funkci „Vyhledat ovladače v mé počítači“, můžete použít soubory ovladačů, které jste stáhli z internetu a které nemají vlastní instalátor.

Aktualizace pomocí freewarového nástroje

Pokud byste pro aktualizaci ovladačů raději použili specializovaný nástroj, zvolte Driver Booster Free. Tento software vyhledá zastaralé nebo vadné ovladače hardwaru a navrhne jejich aktualizaci. Rychlosť stahování ovladačů je ale v bezplatné verzi ve srovnání s placenou verzí Pro o něco nižší. Kromě toho se aplikace snaží, pokud jí to během její instalace sami nezakážete, instalovat do vašeho počítače i několik dalších programů, které zpravidla vůbec nepotřebujete.